

የሊቀ ማኅበር፡ ገብረ ጳውሎስ ወልደዮሐንስ፡ አጭር የሕይወት ታሪክ

=====//////////-----//////////-----//////////=====

ዕለት፡ 24-07-2019

አዝማሚ ገብረ ጳውሎስ፡ ካባቱ አቶ ወልደዮሐንስ ገብረሥላሴ እና ከእናቱ ወ/ሮ አወጣሽ ጋረድ፡ በ1945 ዓ/ም እንደ ኢትዮጵያ አቆጣጠር፡ በዓድዋ ከተማተወለደ። የትውልድ ስፍራው ገብረኤል ቤተክርስቲያን አጠገብ ነው። ገብረ ጳውሎስ፡ የቤቱ የሜቴሪ ሽታልጅ ነው። የቤቱ ታላቅ ልጅ ብርሃነ ገብረሚካኤል ያምደባለል። ቢሆንም ከአቶ ወልደዮሐንስ ስላደገ፡ ብርሃነ ወልደዮሐንስ ተብሎ ነው የሚጠራው። ሌሎች ወንድሞቹ ደግሞ በርሀ (በቅጥል ስሙተጩል)

፣ ደስታ፣ አዝማሚ ተስፋይ (ገረዝጊሄር ወላጆቹ ያወጡት ስም ነው) እኒህ ናቸው።

ወንድሞቹ ደስታና በርሀ በደርግ ግዜ ነው የሞቱት። ገብረ ጳውሎስ ቢሆንም በ1973 ማኅበረ ምወር ነው ተገድሎ የሞተው። ስለ አማግቱ እስከ አሁን ግዜ በትህነ ግ/ወያነ ይሁን በደርግ፡ ይፋዊ ማለጫ ማሰጠቱ፡ ጉዳዩ አሻሚ አከራካሪ ቢሆንም ግን ተገድሎ ማሞቱ ምንም ዓይነት ጠራጥር ምን።

አንድ ወንድሞቹ ወቢሆን ምስጢር ህጻንነቱ ጊዜ እንደሞተ የአይን እሜኝ የሆኑ፡ ጎረቤታቸው ያስታውሳሉ። በሕይወት የቀረው አዝማሚ ተስፋይ ወልደዮሐንስ ደግሞ አዲስ አበባ ነው የሚኖረው የነበረ። አሁን ግን ከለውጡ ማኅበር ማቆላ ከተማላይ ነው ያለው።

ገብረ ጳውሎስ፡ ማኅበር ማሰር ያሳዘነው የጀመረው ገና፡ በልጅነቱ ጊዜ ነው። እናት የውነት እንደሆነ ማጠቃለያው እንዳለበት ያሳዩት። "እንጀራቸውን ምን እንደሆነ ስለማይታወቅ፡ እንዲህ አድርጋቸው ተጠቅሙ!" በማለት ፈርቆ ያሳዩት ሆኖ ማጠቃለያው አባቱ አቶ ወልደዮሐንስ፡ በመጀመሪያ 1950ዎቹ (በዘመን ወረርሽኝ በተለይ የ1951 አስከፊ ማሞትን የታሪክ ድርሰት እና ምስክሮች ያስታውሱታል) በሚሞታቸው የቤተሰቡ ሃላፊነት አሃዱ ብሎ የተረከቡት፡ ወ/ሮ አወጣሽ ጋረድ ልጆቻቸው ማኅበር ከቆርቆሮና ከቀርክሃ ሠርተው ያስተማሯቸው እሳቸው ማሰር ማሞት ምን ማሞት ክረው እንደ ፀሐይ የጠራ እውነት ነው። ቢሆንም እውነት ተኛ ምስክርነትና ማስረጃ በሌለበት፡ በማናኛ ብዙኃን ሳይቀር የተዘባ፡ ታሪክ ሲተረክ ይሰማል። 'ወሸት ሲደጋገም ሐቅ ይሆናል!' እንደተባለው ይሁንም እንደ ሐቅ በሚጽሑፍ ሳይቀር ተጽፎታል።

ቢሆንም በሚጠቅም ባለሙያዎች የታላቁና የማኅበር ገንጠብ ሆነው ገብረ ጳውሎስ፡ ታሪኩን ለሩብዘት የሚያክል ጊዜ ሲበላሽና ብዙ ሴራዎች ሲሰሩበት ነው

የቆየው፡ የዚህ ትልቅ የሚቃሰው ታሪኩ ተበላሽቶና ተረግጦ እንደሚኖር ታሪክ በደንብ ያሳየናል፤ ያስተምረናል። ለዚህም ውስጥ ከስንት ግዜ ብኝላ ስለ ታሪኩና ማንነቱ ጥናት ሊደረግ ማጀመሩ፡ ልክ "እውነት ትኖራለች ከሚቃብር በላይ" በ1981 ዓ/ም ተብሎ እንደተገጠመና እንደተዘፈነ፡ ከዛ ቀጥሎም ተደበቀው ምስጢር ሁሉ ወደ አደባባይ እንደወጣሁ፡ የዚህ ትልቅ ሠውታሪ ክምበሚክል አካላትን እንደሚሆን ሳይታለም ተፈታ ነገር ነው።

አዝማሚ ገብረ ጳውሎስ ወልደዮሃንስ፡ 12 የሚቃሰው ማህበር በደንብ አድርጎ እንደሚጻፍ፡ ባለፉት 3 ዓመታት ያደረጉት ጥናትና ምርምር ያሳያል፤ ያሚክታል።

አንዳንዶች በጥናታቸው ማሳሰቢያ 14 እንደሆኑ የሚናገሩ አሉ። በጊዜ ሂደት ተጠርቶ ወደ አንድ ይሞገል የሚል ተስፋ አለኝ። ቢሆንም ገብረ ጳውሎስ እጅግ ድንቅና ተአምር ያሰኘ ችሎታ የተቸረው እንደሆነ፡ ብዙ ተሜራሚዎችና የሚቃሰው ባለሙያዎች ሲናገሩና ምስክርነታቸው ሲሰጡ ይመጣል።

(የትውልድ ሰፈሩና ለማጀምር ግዜ ገንዘብ ያስገኘበት ቤት-ዓድዋ ገብረኤል ቤ/ክ አከባቢ።)

ገብረ ጳውሎስ፡ በልጅነቱ ወደ አሥራ አምስት ዓመት ወደባዊት ከተማ በሚኖሩ የሚቃሰው ክህሎቱ እንዳይበረ ይታወቃል። በ1950ዎቹ ማጅገሻ ከስሜን ቀጥሎ ወደ ምጭ ወይም ምጭ ወይም ምጭ ወይም ምጭ አቅንተኛ። እዛ ወደ ነበሩት ሁለት አክሲዮኖች ብሎ እንደሄደ ይነገራል። ሁለቱ አክሲዮኖች ደርግ ከወደቀ በኋላ አዲስ አበባ ከተማ ላይ ነው የሚኖሩት። ይህን ምስክርነታቸው ሰጥተዋል።

አክሲዮኖቹ፡ ወ/ሮ ንግስቲ ጋረድ እና ወ/ሮ ስላሰ ጋረድ ይባላሉ። የወይዘሮ ስላሰ ባለቤታቸው የባህር ሃይል ባልደረባ በሚሆኑት ገብረ ጳውሎስ በ13 ዓመቱ ገደማ የባህር ሃይል የሚቃሰው ላይ እንዲገባ እንዳደረጉት ባለቤታቸው ያስታውሳሉ። ግን ብዙ ሳይቆይ በእኩዮቹ ስላቅና ማሻፍ ተከትሎ፡ ተሎብሎ እንዳቋረጠው አክሲዮኖቹ ያስታውሳሉ።

ገብረ ጳውሎስ፡ ማህንቆ በብዙ ቋንቋ ይጻፈዋል እንደነበር ከአይን እሙኞች በተገኘው ማህንቆ ይታወቃል። ከነዚህም፡ በትግርኛ፣ በግዕዝ፣ በአማርኛ፣ በዓረብኛ፣ በሕንድኛ፣ በኢንግሊዝኛና በአሮሞኛ ይጠቀሳሉ። ማደባኛ ትምህርት እስከ 4ኛ ክፍል እንደጻፉት ሞላኛ ደርሰዋል የሚሉን ጸሃፊዎች እና እናቀዋለን የሚሉ ቢኖሩም ምስክርነቱ በማሳሰቢያ ሊደገፍ አልተቻለም። በተለይ በአድዋ ከተማ ንግስተ ሳባ ትምህርት ቤት፡ ከኔ ጋር ስሜን ነበር ወይም እኔ ነው ያስተማረኩት የሚል የድሮ አስተማሪ የለም። ቢሆንም አስሜን ላይ ተምረዋል የሚሉ ስብል ኹኔታዎች ገንዘብ ይስተዋላሉ። ቢሆንም ጥረታችንም ይቀጥላል። እንደ እኔ ጥናት ግን ምንም ፍንጭ እስካሁን የለም። በተለይ ዓድዋ ላይ ስለሚኖሩ በሚሆኑት።

ይህ ሲባል ግን በሂደቱ፡ እጅግ ትላልቅ አስተማሪዎች፡ በችሎታውና በክህላቱ ተዋወቆ ብዙ ልምድና ትምህርት እንዳገኘ ይታወቃል። ይታመናልንም፡ በቋንቋም ረገድ ይሁን በሚቃሰው ማህንቆ ትልቅ እውቀትና ክህሎት የነበራቸው ባለሙያዎች ድጋፍና እገዛ ተደርጎ ለታል።

ከሚሰጡ ተጨባጭ እና ገብረ ጳውሎስ ገብረ ማክሌል የሚባል በባህላዊ ሚሲክሊን ስብስብ አንቱታ ያተረፈ አዝማሚያ። እነ አቶ ንጉሰ ዮሃንስ፣ አቶ ኤልያስ ማክሚር፣ አቶ አሚር ተስፋይ፣ ሓጎስ ወረሰ፣ ገብረ ማክቀል ማዘገቦ እና ሌሎችም ትልቅ ተማክሮና ትምህርት አግኝተዋል።

ከዘመናዊ ሚሲክሊን ደምክእን የሚሰጡ አባት ኡምባርቶ ባርቡይ 'ዓይነት' -ስወር'፣ ከየማ ገብረ ማክሌል 'ባርያ'፣ ከተክለ ተስፋዝጊ፣ ማምህር ስዩም ወልደሚርያም 'ዓይነት' - ሥወር'፣ ማምህር አስረስ ተሰማከ ማክሌል ባልደረቦች እና ሌሎችም ትልቅ ተማክሮና ትምህርት በየጊዜው እየወሰደ ችሎታውን እንዲያዳብር አግዞታል።

በቋንቋ አጠቃቀም ላይ አስተዋጽኦ ካደረጉ ለትሰዎች ደግሞ እን ማምህር ገብረ ማክሌል፣ አንጋፋው ጋዜጠኛ አርአያ በላይ፣ አንጋፋው ማምህር ሃብተ ዘርአ ወዘተ ይገኙበታል። ይህም ሆኖ ግን ገብረ ጳውሎስ በራሱ ጥረት እና ልፋት እጅግ አድርጎ ይታወቃል። ይህም የማኅበርና የባህሪው ለጭቆና ምኞት፣ በየቀኑ ሌሊት ከንቅልፍ እየተነሣ ልምድ በማድረግ ይታወቃል። ከተለያዩ የወፍ ዚርያዎች ቢሆንም የድምጽ አወጣጥ ስርዓትና አገባብ፣ በየቀኑ ይሚረዳ እንደነበር ብዙዎች ይማከራሉ።

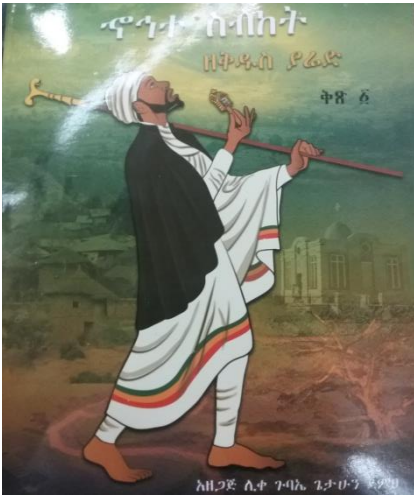
ጀነራል ሚር እድንጉሠ፣ በገብረ ጳውሎስ ችሎታ እጅግ በጣም ተደንቀው ጃኬታቸው አወልቆው እንደሸለሙ በወቅቱ ማለት ከተማየነ በሩትን እማኞች ዘንድ ይነገራል።

ሚጆር ጀነራል ሓየሎም አርአያ ደግሞ በሕይወቱ፣ እጅግ በጣም አድርጎ የሚያደንቀው ሰው ቢኖር ገብረ ጳውሎስ አንዱና ዋና ፍውክ ይህን በር። ለዚህም ውጤት ገብረ ጳውሎስ ሚሲክሊን ሲጨው፣ ወተሃደራዊ ምርኪት ያሳይ እንደነበር፣ ከራሱ ተማሪ፣ ከሆነ ውአር ቲስት ኢያሱ በርሀ ምክክርነት ሲሰጥ ደጋግሞ የሰማው፣ ከሌሎችም በተማከሰ ይህ አካላትን ይህም ሲነገር ደጋግሞ ሰምተናል።

ብዙ የሚሰጡ አድናቂዎች፣ "እንደ ገብረ ጳውሎስ የሚሰጡ ችሎታ ያለው ሰው፣ ካሁን በፊት አልታየም፣ ለወደፊትም አይፈጠርም።" ብለው በድፍረትና በልበ-ማሉነት ይናገራሉ። የሚጽፉንም አሉ። ከቅዱስ ያሬድም የሚያመነጽ ስሉትና የሚያወዳድሩትም ጥቂት አይደሉም።

ገብረ ጳውሎስ ብዙ ጊዜ ልጅ አልወለደም ተብሎ ይጻፋል። በመገናኛ ብዙኃን ላይም በየ አመቱ ይተረካል። ቢሆንም ግን አሥራ ስተት ወይንም ስድስት ስድስት አንድ ልጅ ወልደዋል። ሴት የዋናው/ሮ ውሃ ሽ አብራሃ ትባላለች። የልጅም ስም ሐላን ገብረ ጳውሎስ ይባላል። ሁለቱም በህይወት የሉም። ሐላን ሁለት ወንድ ልጆች ወልደዋል። ከአስራ ሰዎች ዓመት በፊት አልፋለች። እና ትየ ዋናው ከ 25 ዓመት በፊት። ከዚያ አለም አልፏል።

የገብረ ጳውሎስ አያት፡ አቶ ገብረ ስላሴ ከነ ምስታቸው-ው/ሮ ለተማርያም። በ19 ዘመን መጨረሻ፡ ከወላይታ አካባቢ ወደ ዓድዋ አውራጃ የሚመጡ ሆናቸው የጥናታችን ወጣት ያሳያል። ይህን አጭር የሕይወት ታሪኩን ከአንባብያን ጋር ለማስተዋወቅ አልሞየ ተሰናዳኝ ነው። ያላቸውን ገንቢ

አስተያየት ልትልኩልን ትችላላችሁ።

አብራሃ ምብርሃን